

prima instanță: V. Șchiopu
(Judecătoria Ungheni, sediul Central)

dosarul nr.2ra-779/18

instanța de apel: S. Procopciuc, A. Garbuz, E. Grumeza
(Curtea de Apel Bălți)

ÎNCHEIERE

02 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Edvard Bulgac,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” împotriva lui Edvard Bulgac cu privire la desproprietărea forțată a terenurilor supuse exproprierii pentru cauză de utilitate publică de interes național,

și la cererea reconvențională depusă de Edvard Bulgac împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la obligarea efectuării schimbului terenului supus exproprierii pentru cauză de utilitate publică de interes național,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Edvard Bulgac și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 21 noiembrie 2017, prin care acțiunea inițială a fost admisă, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 14 noiembrie 2014, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Ciobanu, Vitalie Bogdan, Anghelina Bogdan, Alexandru Veriga, Ana Burlacu, Ilie Ciubotaru, Alexei Mamaischi și Edvard Bulgac cu privire la desproprietărea forțată a terenurilor supuse exproprierii pentru cauza de utilitate publică de interes național, privind construcția drumului național R1 - Chișinău - Ungheni - Sculeni - frontiera cu România.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 19 iulie 2017, pretenția înaintată de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” împotriva lui Edvard Bulgac cu privire la terenul nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,1336 ha a fost separat într-un proces aparte.

La 04 martie 2015 ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a înaintat o cerere de chemare în judecată concretizată împotriva lui Edvard Bulgac privind exproprieria forțată pentru cauză de utilitate publică de interes național.

În motivarea acțiunii ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a indicat că la data de 11 octombrie 2013 în Monitorul Oficial nr. 222-227/885 a fost publicată Hotărârea Guvernului nr.781 din 07 octombrie 2013 cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării și extinderii drumului național R1 - Chișinău - Ungheni - Sculeni - frontieră cu România.

Prin această hotărâre pentru realizarea prevederilor Legii nr.150 din 29 iunie 2012 privind declararea unității publice de interes național pentru lucrările de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale, în cazul dat: R1 - Vatra - Cojușna - Strășeni - Călărași – Bahmut-Cornești - Ungheni - Zagarancea, a fost împuternicit Ministerul Transportului Infrastructurii Drumurilor, prin intermediul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” să organizeze procesul de încheiere a contractelor de vânzare cumpărare cu proprietarii terenurilor incluse în proiectul de construcție ce țin de exproprierea bunurilor proprietate privată.

Prin expropriere este determinat transferul de bunuri și de drepturi patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică, în scopul efectuării de lucrări pentru cauză de utilitate publică de interes național.

Conform art. 5 pct. 1, lit. d) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999, se consideră de utilitate publică lucrările privind căile de comunicații și clădirile aferente lor, trasarea, alinierea și lărgirea străzilor.

Întru exercitarea art.7 din Legea menționată, Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor expropriaților la propunerile de expropriere, s-a condus de procedurile stabilite prin Regulamentul aprobat de Guvern (HG nr. 660 din 15.06.2006).

Obiect al exproprierii în cazul dat a fost determinat și terenul agricol a pârâtului, supus exproprierii pentru cauză de utilitate publică, privind reconstrucția drumului național R1-Chișinău-Ungheni-Sculeni-frontieră cu România, sectorul de ocolire a or. Ungheni.

În interpretarea art. 9-12 din Legea vizată, comisia pentru soluționarea întâmpinărilor expropriaților la propunerile de expropriere pentru reabilitarea și extinderea drumului național R1-Chișinău-Ungheni-Sculeni-frontieră cu România a acționat conform procedurilor stabilite de lege.

În consecință, în urma ședinței convocate la data de 25 martie 2014, în cadrul căreia s-a examinat întâmpinarea expropriaților, inclusiv și a piratului la oferta de expropriere a terenului, în care s-a solicitat schimbul terenului expropriat cu un alt loc echivalent, din hotarele administrativ teritoriale a com. Zagarancea, Comisia a adus la cunoștință următoarele.

Comisia a consultat organele competente în scopul soluționării solicitării de schimb a terenurilor. În rezultatul examinării s-a stabilit, că terenuri cu destinație agricolă proprietate publică a statului, care ar putea fi propuse în schimbul celor expropriate, în hotarele com. Zagarancea nu sunt.

Reieșind din cele menționate, comisia pentru soluționarea întâmpinărilor expropriaților la propunerile de expropriere, a menținut oferta de expropriere din 22 ianuarie 2014 cu despăgubirea în bani. Lui Edvard Bulgac i-a fost propus pentru terenul agricol cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,1336 ha, înregistrat la OCT Ungheni, supus exproprierii pentru cauză de utilitate publică, privind construcția drumului național R1- Chișinău- Ungheni-Sculeni-frontieră cu România, sectorul

de ocolire a or. Ungheni, prețul de despăgubire calculat în sumă totală de 8463,04 lei.

La expirarea termenului stabilit, comisia pentru soluționarea întâmpinărilor expropriațiilor la propunerile de expropriere pentru reabilitarea și extinderea drumului național R1-Chișinău-Ungheni-Sculeni - frontieră cu România, la 22 septembrie 2014 a întocmit un proces - verbal al ședinței cu următoarea ordine de zi: - examinarea necesității de adresare în instanța de judecată în privința exproprierii forțate a terenurilor destinate construcției drumului de ocolire a or. Ungheni, din cadrul proiectului de reabilitare a drumului național R1- Chișinău-Ungheni-Sculeni-frontieră cu România. Comisia a informat cu privire la acțiunile întreprinse în privința răscumpărării terenurilor din proprietatea cetățenilor.

Afirmă că, persoanelor expropriate li s-a adresat ofertă de expropriere în bani, pe care aceștia au respins-o, solicitând schimb de terenuri. Posibilitățile de schimb a terenurilor au fost examinate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor în comun cu organele competente. În rezultatul examinării s-a stabilit lipsa terenurilor amplasate conform solicitărilor titularilor menționați. Reieșind din situația creată, persoanelor în cauză li s-a adresat oferte repetate care prevedeau despăgubiri în bani, care de asemenea au fost respinse.

Astfel, utilizând toate posibilitățile legale oferite de legislația în vigoare, s-a propus adresarea în instanța de judecată pentru exproprierea forțată conform prevederilor Legii nr. 488 din 08.07.1999 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică și Legii nr. 150 din 20.06.2012 privind declararea utilității publice în interes național pentru lucrările de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale, în cazul dat R1-Chișinău-Ungheni-Sculeni-frontieră cu România.

Prin urmare, solicită ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” desproprietărea forțată a terenului agricol cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,1336 ha ce-i aparține lui Edvard Bulgac, supus exproprierii pentru cauză de utilitate publică de interes național.

Ulterior, Bulgac Edvard a depus acțiune reconvențională împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la obligarea efectuării schimbului terenului agricol supus exproprierii pentru cauză de utilitate publică cu un teren similar, conform art. 4 din Legea exproprierii.

În motivarea acțiunii reconvenționale Edvard Bulgac a indicat că nu este de acord cu desproprietărea forțată, dat fiind faptul că ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” ignoră cerințele sale și în mod fraudulos încearcă să-1 desproprieze de proprietatea sa.

Astfel, comisia pentru soluționarea întâmpinărilor la cererile de expropriere pentru restabilirea și extinderea drumului național R1-Chișinău-Ungheni-Sculeni-frontiera cu România, la 22 septembrie 2014, întocmește un proces verbal al ședinței cu următoarea ordine de zi: examinarea necesității de adresare în instanța de judecată în privința exproprierii forțate a terenurilor destinate construcției acestui drum.

La 06 martie 2014, Bulgac Edvard s-a adresat piratului cu o cerere de a-i propune în locul terenului care urmează a fi expropriat un teren similar cu suprafața de 0.1336 ha de pământ amplasat la drumul Chișinău-Stauceni M2 și prin răspunsul primit i s-a explicat că comisia va precuta posibilitatea de a-i oferi un alt teren.

La 30 iulie 2014 a primit răspuns precum că în urma ședinței din 25 martie 2015 comisia pentru soluționarea întimpinărilor expropriațiilor la propunerea de expropriere a consultat organele competente în scopul soluționării cererii. În rezultatul examinării cererii s-a stabilit că terenurile cu destinație agricolă proprietate publică a statului, care ar putea fi propuse în schimbul celui expropriat, în hotarele administrativ teritoriale a com. Stăuceni mun. Chișinău nu sunt. Astfel, comisia a exclus posibilitatea examinării altor terenuri apropiate celui solicitat pentru a propune alte terenuri în schimb persoanei a cărui teren urmează a fi expropriat.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 27 iunie 2017 a fost admisă acțiunea inițială depusă de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost dispusă desproprietărea forțată a lui Edvard Bulgac de terenul supus exproprierii pentru cauza de utilitate publică, privind construcția drumului național R1-Chișinău-Ungheni-Sculeni-frontiera cu România și a fost expropriat Edvard Bulgac de terenul agricol cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1336 ha, amplasat în extravilanul com. Zagarancea r-nul Ungheni ce-i aparține cu drept de proprietate, în folosul statului, cu restituirea plății cuantumului despăgubirii în sumă de 8607 lei. Iar acțiunea reconvențională înaintată de Edvard Bulgac a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 27 iulie 2017, Bulgac Edvard a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 27 iunie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2017 a fost respins apelul declarat de Edvard Bulgac și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 27 iunie 2017.

La 16 februarie 2018, Edvard Bulgac a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a indicat că instanța de fond și instanța de apel la judecarea pricinii și pronunțarea hotărârilor au încălcat și au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Menționează că terenul a cărui expropriere o solicită intimatul aparține cu drept de proprietate și soției sale, fiind proprietate comună în devălmășie, de aceea consideră că instanțele de judecată inferioare la examinarea cauzei urmau să o atragă în proces și pe soția sa. Astfel prin hotărârea emisă a fost încălcat atât dreptul său de proprietate, cât și dreptul de proprietate a soției sale.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin scrisoarea Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2018 a fost expedită părților decizia instanței de apel din 21 noiembrie 2017, iar la 16 februarie 2018 Edvard Bulgac a declarat recurs.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este declarat în termen, or actele

pricinii nu denotă cu certitudine data recepționării deciziei instanței de apel de către recurent.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Edvard Bulgac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentului se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Bulgac Edvard, în esența lor, sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel și sunt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Argumentele invocate în recurs precum că, decizia instanței de apel este emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, nu pot fi reținute, deoarece în speță, instanța de apel a stabilit just circumstanțele pricinii, precum și a aplicat elocvent normele juridice, ce guvernează raportul juridic litigios.

În consecință, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza *Asito vs Republica Moldova*, 10 iulie 2010, *Meyer vs Germania*, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Edvard Bulgac ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Edvard Bulgac se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru